

Εφαρμογή της πρωτοβουλίας των πολιτών

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 7ης Μαΐου 2009 με το οποίο ζητείται από την Επιτροπή να υποβάλει πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την εφαρμογή της πρωτοβουλίας πολιτών (2008/2169(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη το άρθρο 192, δεύτερη παράγραφος, της Συνθήκης ΕΚ,
 - έχοντας υπόψη τη Συνθήκη της Λισαβόνας για την τροποποίηση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, που υπογράφηκε στη Λισαβόνα στις 13 Δεκεμβρίου 2007,
 - έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης¹,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 20ής Φεβρουαρίου 2008 σχετικά με τη Συνθήκη της Λισαβόνας²,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 19ης Ιανουαρίου 2006 σχετικά με την περίοδο προβληματισμού: η δομή, τα θέματα και το πλαίσιο για την αξιολόγηση της συζήτησης σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση³,
 - έχοντας υπόψη τα άρθρα 39 και 45 του Κανονισμού του,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Συνταγματικών Υποθέσεων και τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Αναφορών (A6-0043/2009),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Συνθήκη της Λισαβόνας καθιερώνει την πρωτοβουλία των πολιτών, με την οποία πολίτες της Ένωσης, εφόσον συγκεντρωθεί αριθμός τουλάχιστον ενός εκατομμυρίου, και οι οποίοι πρέπει να είναι υπήκοοι σημαντικού αριθμού κρατών μελών, μπορούν να αναλαμβάνουν την πρωτοβουλία να καλούν την Επιτροπή, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, να υποβάλλει κατάλληλες προτάσεις επί θεμάτων στα οποία οι εν λόγω πολίτες θεωρούν ότι απαιτείται νομοθετική πράξη της Ένωσης για την εφαρμογή των Συνθηκών -άρθρο 11, παράγραφος 4 της Συνθήκης ΕΕ υπό την έκδοση της Συνθήκης της Λισαβόνας (ΣΕΕ),
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι έτσι, ένα εκατομμύριο πολιτών της Ένωσης θα αποκτήσουν το ίδιο δικαίωμα να ζητούν από την Επιτροπή την υποβολή νομοθετικής πρότασης όπως και το Συμβούλιο που είχε ήδη το δικαίωμα αυτό από την ίδρυση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων το 1957 (αρχικά σύμφωνα με το άρθρο 152 της Συνθήκης ΕΟΚ, σημερινό άρθρο 208 της Συνθήκης ΕΚ, μελλοντικό άρθρο 241 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ)) και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο που είχε το εν λόγω

¹ ΕΕ C 310, 16.12.2004, σ. 1.

² Κείμενα που εγκρίθηκαν, P6_TA(2008)0055.

³ ΕΕ C 287 E, 24.11.2006, σ. 306.

δικαίωμα από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Μάαστριχτ το 1993 (σημερινό άρθρο 192 της Συνθήκης ΕΚ, μελλοντικό άρθρο 225 της ΣΛΕΕ),

- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι κατ' αυτό τον τρόπο, οι πολίτες της Ένωσης διαδραματίζουν για πρώτη φορά άμεσο ρόλο στην άσκηση της κυριαρχίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση συμμετέχοντας άμεσα στη διαδικασία δρομολόγησης ευρωπαϊκών νομοθετικών προτάσεων,
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 11, παράγραφος 4 της ΣΕΕ, ως ειδική απόρροια του δικαιώματος συμμετοχής στη δημοκρατική ζωή της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 10, παράγραφος 3 της ΣΕΕ στοχεύει στη θεμελίωση ατομικού δικαιώματος συμμετοχής σε πρωτοβουλία πολιτών,
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι το δικαίωμα πρωτοβουλίας συγχέεται συχνά με το δικαίωμα αναφοράς, και ότι είναι ανάγκη να εξασφαλιστεί ότι οι πολίτες συνειδητοποιούν πλήρως την διάκριση μεταξύ των δύο αυτών δικαιωμάτων, ιδίως εφόσον η αναφορά απευθύνεται στο Κοινοβούλιο ενώ η πρωτοβουλία των πολιτών απευθύνεται στην Επιτροπή,
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα θεσμικά όργανα της Ένωσης και τα κράτη μέλη καλούνται να διαμορφώσουν τις συνθήκες ομαλής, διαφανούς και αποτελεσματικής άσκησης του συμμετοχικού δικαιώματος των πολιτών της Ένωσης,
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι διαδικασίες και οι προϋποθέσεις για την πρωτοβουλία πολιτών, συμπεριλαμβανομένου του ελάχιστου αριθμού κρατών μελών από τα οποία πρέπει να προέρχονται οι πολίτες που αναλαμβάνουν την πρωτοβουλία, θα καθορίζονται από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία με κανονισμό (άρθρο 24, παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ),
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι κατά την έγκριση και την εφαρμογή του εν λόγω κανονισμού πρέπει να εξασφαλίζονται ιδίως τα θεμελιώδη δικαιώματα της ισότητας, της χρηστής διαχείρισης και της νομικής προστασίας,

Ελάχιστος αριθμός κρατών μελών

- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι «ο ελάχιστος αριθμός κρατών μελών από τα οποία πρέπει να προέρχονται οι πολίτες αυτοί» (άρθρο 24, παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ) πρέπει να είναι «σημαντικός αριθμός κρατών μελών» (άρθρο 11, παράγραφος 4 της ΣΕΕ),
- Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο καθορισμός του ελάχιστου αριθμού κρατών μελών δεν πρέπει να γίνει αυθαίρετα, αλλά με γνώμονα τον σκοπό αυτού του κανονισμού, και να ερμηνεύεται υπό το πρίσμα άλλων διατάξεων των συνθηκών, προκειμένου να αποφευχθούν αντικρουόμενες ερμηνείες,
- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι σκοπός αυτού του κανονισμού είναι να εξασφαλιστεί ότι έναυσμα για την ευρωπαϊκή νομοθετική διαδικασία δεν θα είναι τα ιδιαίτερα εθνικά συμφέροντα, αλλά το κοινό ευρωπαϊκό συμφέρον,
- ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι βάσει του άρθρου 76 της ΣΛΕΕ, με την υποστήριξη μιας νομοθετικής πρότασης από το ένα τέταρτο των κρατών μελών μπορεί να θεωρηθεί ότι λαμβάνεται επαρκώς υπόψη το κοινό ευρωπαϊκό συμφέρον, και ότι, επομένως, ο εν λόγω ελάχιστος αριθμός μπορεί να θεωρηθεί ότι μη αμφισβητήσιμος,

- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο σκοπός αυτού του κανονισμού εκπληρώνεται μόνον εάν συνδυαστεί με ελάχιστο αριθμό δηλώσεων υποστήριξης από καθένα από τα εν λόγω κράτη μέλη,
- ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι σύμφωνα με το άρθρο 11, παράγραφος 4 της ΣΕΕ, που καθορίζει τον αριθμό του ενός εκατομμυρίου πολιτών της Ένωσης επί συνολικού πληθυσμού περίπου 500 εκατομμυρίων, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι το 1/500 του πληθυσμού πρέπει να θεωρείται αντιπροσωπευτικό,

Ελάχιστο όριο ηλικίας των συμμετεχόντων

- ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 11, παράγραφος 4 της ΣΕΕ ισχύει για όλους τους πολίτες της Ένωσης,
- ΙΣΤ. λαμβάνοντας, ωστόσο, υπόψη ότι κάθε περιορισμός του δικαιώματος δημοκρατικής συμμετοχής και κάθε άνιση μεταχείριση για λόγους ηλικίας πρέπει να πληροί την αρχή της αναλογικότητας,
- ΙΖ. λαμβάνοντας, ωστόσο, υπόψη ότι είναι σκόπιμο να αποφεύγονται δισταμένες ερμηνείες, όπως αυτές που θα προέκυπταν, για παράδειγμα, εάν σε ένα κράτος μέλος το όριο ηλικίας για τη συμμετοχή στις ευρωεκλογές ήταν μικρότερο από το όριο για τη συμμετοχή στην πρωτοβουλία των πολιτών,

Διαδικασία

- ΙΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι μια επιτυχημένη πρωτοβουλία πολιτών υποχρεώνει την Επιτροπή να ασχοληθεί με το αίτημά τους και να αποφασίσει εάν και κατά πόσον θα πρέπει να υποβάλει την ανάλογη πρόταση νομοθετικής πράξης,
- ΙΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι σκόπιμο οι πρωτοβουλίες να αναφέρονται σε μία ή περισσότερες ενδεδειγμένες νομικές βάσεις για την υποβολή της προτεινόμενης νομοθετικής πράξης από την Επιτροπή,
- Κ. λαμβάνοντας υπόψη ότι μια πρωτοβουλία πολιτών μπορεί να προχωρήσει εφόσον είναι παραδεκτή ως προς τις εξής προϋποθέσεις:
- περιλαμβάνει αίτημα προς την Επιτροπή να υποβάλει πρόταση νομοθετικής πράξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
 - η Ένωση έχει νομοθετική αρμοδιότητα, η δε Επιτροπή έχει το δικαίωμα να υποβάλει πρόταση στην συγκεκριμένη περίπτωση, και
 - η ζητούμενη νομοθετική πράξη δεν αντιβαίνει καταφανώς στις γενικές αρχές του δικαίου που ισχύουν στην Ένωση,
- ΚΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι μια πρωτοβουλία πολιτών είναι επιτυχής εάν είναι αποδεκτή υπό τους προαναφερθέντες όρους και αντιπροσωπευτική, με την έννοια ότι υποστηρίζεται από τουλάχιστον ένα εκατομμύριο πολιτών που είναι υπήκοοι σημαντικού αριθμού κρατών μελών,
- ΚΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι καθήκον της Επιτροπής να εξακριβώνει αν πληρούνται οι προϋποθέσεις για μια επιτυχημένη πρωτοβουλία πολιτών,

- ΚΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι για την οργάνωση μιας πρωτοβουλίας πολιτών είναι ιδιαίτερα επιθυμητό να υπάρχει, πριν από τη συγκέντρωση δηλώσεων υποστήριξης, ασφάλεια δικαίου σχετικά με το παραδεκτό της εν λόγω διαδικασίας,
- ΚΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο έλεγχος γνησιότητας των δηλώσεων υποστήριξης δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να διενεργείται από την Επιτροπή και ως εκ τούτου πρέπει να πραγματοποιείται από τα κράτη μέλη· λαμβάνοντας, ωστόσο υπόψη ότι οι σχετικές υποχρεώσεις των κρατών μελών αφορούν μόνο πρωτοβουλίες στο πλαίσιο του άρθρου 11, παράγραφος 4 της ΣΕΕ και σε καμία περίπτωση πρωτοβουλίες που δεν είναι παραδεκτές για τους προαναφερθέντες λόγους, και ότι επομένως είναι απαραίτητο για τα κράτη μέλη να έχουν, πριν ακόμα από τη συγκέντρωση δηλώσεων υποστήριξης, ασφάλεια δικαίου σχετικά με το παραδεκτό της πρωτοβουλίας των πολιτών,
- ΚΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η εξακρίβωση του παραδεκτού μιας πρωτοβουλίας πολιτών από την Επιτροπή περιορίζεται αποκλειστικά στους προαναφερθέντες νομικούς λόγους και δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να περιλαμβάνει συλλογισμούς πολιτικής σκοπιμότητας· με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζεται ότι η απόφαση για τον χαρακτηρισμό μιας πρωτοβουλίας πολιτών ως παραδεκτής ή μη παραδεκτής δεν υπόκειται στην ελεύθερη πολιτική προαίρεση της Επιτροπής,
- ΚΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι σκόπιμο να χωριστεί η διαδικασία της πρωτοβουλίας πολιτών στα ακόλουθα πέντε στάδια:
- κοινοποίηση της πρωτοβουλίας,
 - συγκέντρωση δηλώσεων υποστήριξης,
 - υποβολή της πρωτοβουλίας,
 - τοποθέτηση της Επιτροπής.
 - εξακρίβωση της συμβατότητας της προτεινόμενης νομοθετικής πράξης με τις Συνθήκες,

Η αρχή της διαφάνειας

- ΚΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πρωτοβουλία πολιτών είναι μια μορφή άσκησης εθνικής κυριαρχίας στον τομέα της νομοθεσίας και ως εκ τούτου διέπεται από την αρχή της διαφάνειας· αυτό καθιστά απαραίτητο να λογοδοτούν δημοσίως οι διοργανωτές μιας πρωτοβουλίας πολιτών για τη χρηματοδότησή της, συμπεριλαμβανομένων των πηγών της,

Πολιτική παρακολούθηση της διαδικασίας

- ΚΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι αποτελεί πολιτικό καθήκον του Κοινοβουλίου να παρακολουθεί τη διαδικασία μιας πρωτοβουλίας πολιτών,
- ΚΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η αρμοδιότητα αυτή αφορά την εφαρμογή του κανονισμού για την πρωτοβουλία των πολιτών αυτής καθ' εαυτής καθώς και την πολιτική θέση της Επιτροπής όσον αφορά το αίτημα που υποβάλλεται με την πρωτοβουλία των πολιτών,
- Λ. λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί η συμβατότητα μεταξύ

αιτημάτων που υποβάλλονται στην Επιτροπή μέσω πρωτοβουλίας πολιτών και των προτεραιοτήτων και προτάσεων που εγκρίνει με δημοκρατικές διαδικασίες το Κοινοβούλιο,

1. καλεί την Επιτροπή να υποβάλει, χωρίς καθυστέρηση, μετά από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας, πρόταση κανονισμού για την πρωτοβουλία πολιτών βάσει του άρθρου 24 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
2. καλεί την Επιτροπή να λάβει σε αυτό το πλαίσιο δεόντως υπόψη τις συστάσεις του παραρτήματος του παρόντος ψηφίσματος·
3. ζητεί να είναι ο εν λόγω κανονισμός σαφής, απλός και εύχρηστος, ενσωματώνοντας πρακτικά στοιχεία που σχετίζονται με τον ορισμό μιας πρωτοβουλίας πολιτών ούτως ώστε να μη συγχέεται με το δικαίωμα αναφοράς·
4. αποφασίζει να εξετάσει, αμέσως μετά την έγκριση του εν λόγω κανονισμού, το ενδεχόμενο θέσπισης αποτελεσματικού συστήματος για την παρακολούθηση της διαδικασίας μιας πρωτοβουλίας πολιτών·

ο

ο ο

5. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει τον παρόν ψηφισμα στο Συμβούλιο και την Επιτροπή.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

Σχετικά με τον καθορισμό του ελάχιστου αριθμού κρατών μελών

1. Τα κράτη μέλη από τα οποία κατάγονται οι πολίτες της Ένωσης που συμμετέχουν σε πρωτοβουλία πολιτών πρέπει να αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το ένα τέταρτο των κρατών μελών.
2. Αυτή η απαίτηση εκπληρώνεται μόνον εάν η πρωτοβουλία υποστηρίζεται από τουλάχιστον το 1/500 του πληθυσμού καθενός από τα εν λόγω κράτη μέλη.

Σχετικά με τον καθορισμό του ελάχιστου ορίου ηλικίας των συμμετεχόντων

3. Κάθε πολίτης της Ένωσης, που έχει το δικαίωμα του εκλέγειν σύμφωνα με τη νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους, μπορεί να συμμετέχει σε πρωτοβουλία πολιτών.

Σχετικά με τη διαμόρφωση της διαδικασίας

4. Η διαδικασία πρωτοβουλίας πολιτών περιλαμβάνει τα εξής πέντε στάδια:
 - την κοινοποίηση της πρωτοβουλίας,

- τη συγκέντρωση δηλώσεων υποστήριξης,
- την υποβολή της πρωτοβουλίας,
- την τοποθέτηση της Επιτροπής,
- την εξακρίβωση της συμβατότητας της εν λόγω νομοθετικής πράξης με τις Συνθήκες.

5. Το πρώτο στάδιο μιας πρωτοβουλίας πολιτών αρχίζει με την κοινοποίηση της πρωτοβουλίας στην Επιτροπή από τους διοργανωτές και ολοκληρώνεται με την επίσημη απόφαση της Επιτροπής όσον αφορά την επιτυχή καταχώρισή της. Τα χαρακτηριστικά της είναι τα εξής:

- α) Απαιτείται η κοινοποίηση της πρωτοβουλίας ευρωπαίων πολιτών από τους διοργανωτές στην Επιτροπή. Στην κοινοποίηση πρέπει να αναφέρεται το όνομα, η ημερομηνία γέννησης, η ιθαγένεια και η διεύθυνση κατοικίας κάθε διοργανωτή, καθώς και η ακριβής διατύπωση της πρωτοβουλίας πολιτών σε μία από τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- β) Η Επιτροπή εξετάζει το τυπικώς παραδεκτό της κοινοποιηθείσας πρωτοβουλίας πολιτών. Μια πρωτοβουλία πολιτών είναι τυπικώς παραδεκτή, εάν πληροί τις εξής τέσσερις προϋποθέσεις:
 - περιλαμβάνει το αίτημα προς την Επιτροπή να υποβάλει πρόταση έκδοσης νομοθετικής πράξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
 - έχει εκχωρηθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σύμφωνα με τις Συνθήκες στις οποίες βασίζεται η Ένωση, η αρμοδιότητα έκδοσης μιας τέτοιας νομοθετικής πράξης,
 - έχει εκχωρηθεί αρμοδιότητα στην Επιτροπή, σύμφωνα με τις Συνθήκες στις οποίες βασίζεται η Ένωση, η αρμοδιότητα να υποβάλλει πρόταση τέτοιου είδους νομοθετικής πράξης,
 - η ζητούμενη νομοθετική πράξη δεν αντίκειται καταφανώς στις γενικές αρχές του δικαίου που ισχύουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η Επιτροπή προσφέρει στους διοργανωτές την απαιτούμενη υποστήριξη που προβλέπει το άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου να εξασφαλιστεί η κοινοποίηση παραδεκτών πρωτοβουλιών. Επιπροσθέτως, η Επιτροπή ενημερώνει τους διοργανωτές της πρωτοβουλίας πολιτών για εν εξελίξει ή προβλεπόμενα νομοθετικά σχέδια που αφορούν τα θέματα της εκάστοτε πρωτοβουλίας πολιτών και για άλλες πρωτοβουλίες πολιτών που έχουν ήδη εγκριθεί και αφορούν εν όλω ή εν μέρει τα ίδια θέματα.

- γ) Η Επιτροπή πρέπει να αποφασίζει εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της πρωτοβουλίας σχετικά με το παραδεκτό και το κοινοποιήσιμο της πρωτοβουλίας. Η απόρριψη της κοινοποίησης μπορεί να γίνει μόνο για νομικούς λόγους και όχι για λόγους πολιτικής σκοπιμότητας.
- δ) Η απόφαση απευθύνεται τόσο ατομικά στους διοργανωτές όσο και στο κοινό.

Γνωστοποιείται στους διοργανωτές και δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και τα κράτη μέλη ενημερώνονται αμέσως για την απόφαση.

- ε) Η απόφαση υπόκειται στον έλεγχο του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του δικαίου της ΕΕ. Το ίδιο ισχύει τηρουμένων των αναλογιών σε περίπτωση που η Επιτροπή δεν προβεί σε λήψη απόφασης.
 - στ) Η Επιτροπή διατηρεί στην ιστοσελίδα της κατάλογο, ανοιχτό για το κοινό, που περιλαμβάνει όλες τις εγκριθείσες πρωτοβουλίες πολιτών.
 - ζ) Οι διοργανωτές μιας πρωτοβουλίας πολιτών μπορούν ανά πάσα στιγμή να την αποσύρουν. Τότε θεωρείται ως μη κοινοποιηθείσα και διαγράφεται από τον προαναφερθέντα κατάλογο της Επιτροπής.
6. Το δεύτερο στάδιο της πρωτοβουλίας ευρωπαίων πολιτών περιλαμβάνει τη συγκέντρωση ατομικών δηλώσεων υποστήριξης της πρωτοβουλίας πολιτών μετά από την έγκρισή της και την επίσημη επιβεβαίωση του αποτελέσματος αυτής της συγκέντρωσης από τα κράτη μέλη. Τα χαρακτηριστικά της είναι τα εξής:
- α) Τα κράτη μέλη προβλέπουν αποτελεσματική διαδικασία για τη συγκέντρωση νόμιμων δηλώσεων υποστήριξης πρωτοβουλίας πολιτών και για την επίσημη επιβεβαίωση των αποτελεσμάτων αυτής της συγκέντρωσης.
 - β) Μια δήλωση υποστήριξης είναι θεμιτή όταν έχει γίνει εντός της προθεσμίας για τη συγκέντρωση δηλώσεων υποστήριξης και έχει δηλωθεί σύμφωνα με τις σχετικές νομοθετικές διατάξεις του οικείου κράτους μέλους και του δικαίου της ΕΕ. Η προθεσμία για τη συγκέντρωση δηλώσεων υποστήριξης είναι ένα έτος. Αρχίζει την πρώτη ημέρα του τρίτου μήνα μετά την απόφαση σχετικά με την κοινοποίηση της πρωτοβουλίας πολιτών.
 - γ) Κάθε δήλωση υποστήριξης πρέπει να είναι ατομική, κατά κανόνα με προσωπική υπογραφή, γραπτώς ή ενδεχομένως σε ηλεκτρονική μορφή. Η δήλωση πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον το όνομα, την ημερομηνία γέννησης, τη διεύθυνση κατοικίας και την ιθαγένεια του προσώπου που την υπογράφει. Εάν το πρόσωπο αυτό έχει περισσότερες της μίας ιθαγένειες, αναφέρει μόνο μία από αυτές, την οποία επιλέγει ελεύθερα.
- Τα προσωπικά δεδομένα υπόκεινται σε προϋποθέσεις προστασίας δεδομένων για τις οποίες φέρουν την ευθύνη οι διοργανωτές της πρωτοβουλίας.
- δ) Η δήλωση υποστήριξης μιας πρωτοβουλίας πολιτών μπορεί να γίνεται μόνο μία φορά. Κάθε δήλωση υποστήριξης περιλαμβάνει χωριστή υπεύθυνη δήλωση του υπογράφοντα ότι δεν έχει υποβάλει νωρίτερα και άλλη δήλωση υποστήριξης της ίδιας πρωτοβουλίας πολιτών.
 - ε) Κάθε δήλωση υποστήριξης μπορεί να ανακληθεί προτού παρέλθει η προθεσμία συγκέντρωσης δηλώσεων υποστήριξης. Στην περίπτωση αυτή, η αρχική δήλωση υποστήριξης θεωρείται ότι δεν έγινε ποτέ. Οι διοργανωτές πρέπει να ενημερώνουν σχετικά όλα τα πρόσωπα που εκφράζουν την υποστήριξή τους στην πρωτοβουλία.

Κάθε δήλωση υποστήριξης πρέπει να περιλαμβάνει χωριστή δήλωση του υπογράφοντα ότι ενημερώθηκε για το ζήτημα αυτό.

- στ) Κάθε πρόσωπο που υποστηρίζει την πρωτοβουλία λαμβάνει από τους διοργανωτές αντίγραφο της δήλωσης υποστήριξής του, μαζί με αντίγραφο της υπεύθυνης δήλωσής του και της δήλωσής του ότι έλαβε γνώση του δικαιώματος ανάκλησης.
- ζ) Τα κράτη μέλη χορηγούν στους διοργανωτές της πρωτοβουλίας πολιτών, εντός δύο μηνών και μετά από εξέταση των αποδεικτικών για τις δηλώσεις υποστήριξης, επίσημη βεβαίωση για τον αριθμό των κανονικών δηλώσεων υποστήριξης, ταξινομημένων με βάση την υπηκοότητα των υπογραφόντων. Εξασφαλίζουν με ενδεδειγμένα μέτρα ότι κάθε δήλωση υποστήριξης έχει βεβαιωθεί μόνο μία φορά από ένα από τα κράτη μέλη και ότι οι πολλαπλές δηλώσεις από διαφορετικά κράτη μέλη ή από διαφορετικές υπηρεσίες του ίδιου κράτους μέλους αποφεύγονται αποτελεσματικά.

Τα προσωπικά δεδομένα υπόκεινται στην προστασία των δεδομένων για την οποία φέρουν την ευθύνη οι αρμόδιες υπηρεσίες των κρατών μελών.

7. Το τρίτο στάδιο της πρωτοβουλίας πολιτών αρχίζει με την υποβολή της πρωτοβουλίας πολιτών στην Επιτροπή από τους διοργανωτές και ολοκληρώνεται με την επίσημη απόφαση της Επιτροπής σχετικά με την επιτυχή υποβολή της. Τα χαρακτηριστικά της είναι τα εξής:
- α) Απαιτείται η κοινοποίηση της πρωτοβουλίας πολιτών από τους διοργανωτές στην Επιτροπή. Μαζί με αυτήν πρέπει να υποβληθούν οι βεβαιώσεις των κρατών μελών για τον αριθμό των δηλώσεων υποστήριξης.
 - β) Η Επιτροπή εξετάζει εάν η υποβληθείσα πρωτοβουλία πολιτών είναι αντιπροσωπευτική. Μια πρωτοβουλία πολιτών είναι αντιπροσωπευτική
 - εάν υποστηρίζεται από τουλάχιστον ένα εκατομμύριο πολιτών της Ένωσης,
 - εφόσον είναι υπήκοοι τουλάχιστον ενός τετάρτου των κρατών μελών,
 - ο αριθμός των υπηκόων κάθε κράτους μέλους αντιπροσωπεύει τουλάχιστον το 1/500 του πληθυσμού του εν λόγω κράτους μέλους.
 - γ) Εντός δύο μηνών από την υποβολή της πρωτοβουλίας πολιτών, η Επιτροπή πρέπει να αποφασίζει για το αποτέλεσμα της κοινοποίησης. Η απόφαση αυτή πρέπει να συμπεριλαμβάνει δήλωση για την αντιπροσωπευτικότητα της πρωτοβουλίας. Απόρριψη της υποβολής πρωτοβουλίας πολιτών μπορεί να γίνει μόνο για νομικούς λόγους και σε καμία περίπτωση βάσει συλλογισμών πολιτικής σκοπιμότητας.
 - δ) Η απόφαση απευθύνεται τόσο ατομικά στους διοργανωτές όσο και στο κοινό. Γνωστοποιείται στους διοργανωτές και δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και τα κράτη μέλη ενημερώνονται αμέσως για την απόφαση.
 - ε) Η απόφαση υπόκειται στον έλεγχο του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του κοινοτικού

δικαίου. Το ίδιο ισχύει τηρουμένων των αναλογιών σε περίπτωση που η Επιτροπή δεν προβεί σε λήψη απόφασης.

- στ) Η Επιτροπή διατηρεί στην ιστοσελίδα της κατάλογο, ανοιχτό για το κοινό, που περιλαμβάνει όλες τις εγκριθείσες πρωτοβουλίες πολιτών.
8. Το τέταρτο στάδιο της πρωτοβουλίας πολιτών περιλαμβάνει το διάστημα της εμπειριστατωμένης ενασχόλησης της Επιτροπής με το αίτημα της πρωτοβουλίας πολιτών και ολοκληρώνεται με την επίσημη τοποθέτηση της Επιτροπής σχετικά με το αίτημα της πρωτοβουλίας για υποβολή νομοθετικής πρότασης. Τα χαρακτηριστικά της είναι τα εξής:
- α) Μια πρωτοβουλία πολιτών που εγκρίθηκε, δεσμεύει την Επιτροπή να ασχοληθεί, εντός ανάλογης προθεσμίας με το περιεχόμενο των ζητημάτων που θίγει η πρωτοβουλία.
- β) Σε αυτό το πλαίσιο, η Επιτροπή καλεί σε ακρόαση τους διοργανωτές της πρωτοβουλίας και τους δίνει την ευκαιρία να παρουσιάσουν διεξοδικά το αίτημα της πρωτοβουλίας πολιτών.
- γ) Η Επιτροπή πρέπει να αποφασίζει σχετικά με το περιεχόμενο στην πρωτοβουλία πολιτών αίτημα εντός τριών μηνών. Εάν δεν προτίθεται να υποβάλει πρόταση, διευκρινίζει στο Κοινοβούλιο και στους διοργανωτές τους λόγους.
- δ) Η απόφαση απευθύνεται τόσο ατομικά στους διοργανωτές όσο και στο κοινό. Γνωστοποιείται στους διοργανωτές και δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και τα κράτη μέλη ενημερώνονται αμέσως για την απόφαση.
- ε) Εάν η Επιτροπή δεν λάβει οιαδήποτε απόφαση, επί του αιτήματος που υποβάλλεται με την πρωτοβουλία πολιτών, τότε το ζήτημα υπόκειται στη δικαιοδοσία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Διαμεσολαβητή σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του κοινοτικού δικαίου.

Σχετικά με την αρχή της διαφάνειας

9. Οι διοργανωτές μιας πρωτοβουλίας πολιτών που έχει ήδη εγκριθεί, υποχρεούνται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας να παρουσιάσουν στην Επιτροπή εντός της ανάλογης προθεσμίας έκθεση σχετικά με τη χρηματοδότηση της πρωτοβουλίας που θα περιλαμβάνει και τις πηγές χρηματοδότησης (έκθεση διαφάνειας). Η έκθεση εξετάζεται από την Επιτροπή και δημοσιεύεται συνοδευόμενη από γνωμοδότηση.
10. Κατά κανόνα η Επιτροπή πρέπει να ασχολείται με το περιεχόμενο του αιτήματος μιας πρωτοβουλίας πολιτών μόνο μετά την υποβολή κανονικής έκθεσης διαφάνειας.